

Kliimaseadus – kuhu oleme jõudnud ja järgmised sammud

Laura Remmelgas
Kliimaosakonna juhataja

22.03.2024

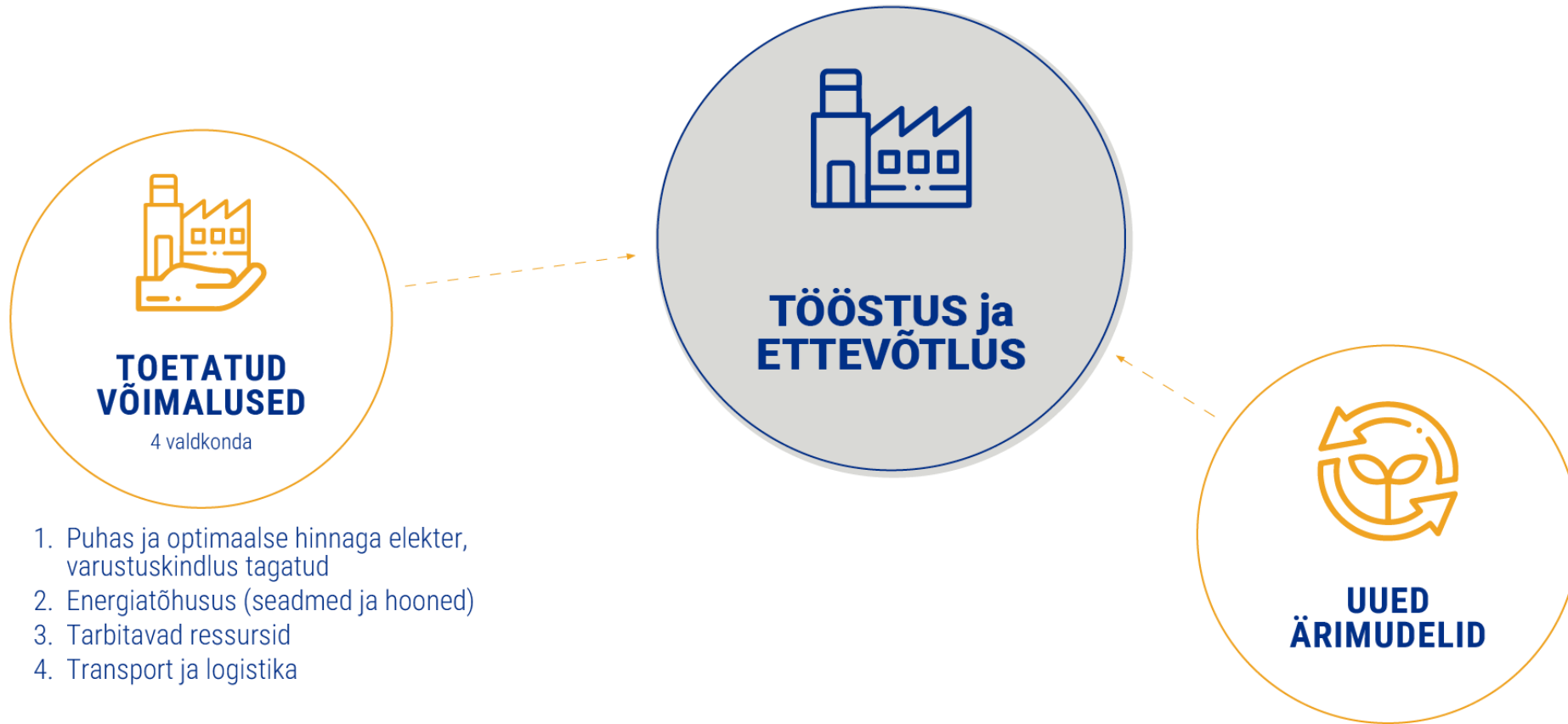

Kliimaseaduse eesmärgid

Küsimusei ole selles, kas liigume, vaid mis tempos liigume

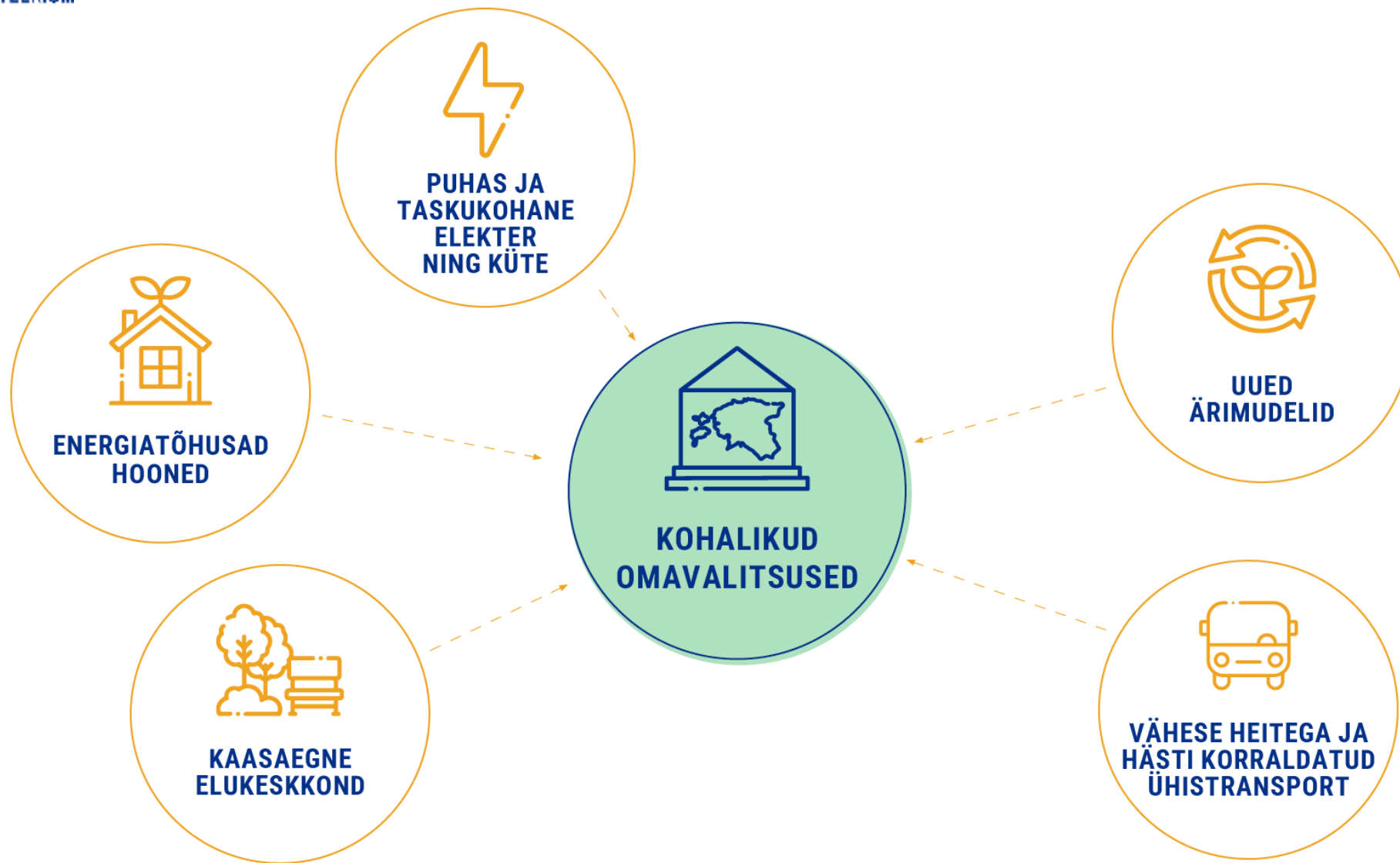
- Kuidas heidet vähendada meile endile kõige mõistlikumal ja kasulikumal viisil ning kuidas tõsta kliimamuutuste mõjuga kohanemise võimekust?
- Ärimudelid, mis on väiksema heitega, aga pakuvad suuremat lisandväärtust – mida üleminekuks vajame?
- Uute võimaluste leidmine - uued tehnoloogiad, lahendused

1. Puhas ja optimaalse hinnaga elekter, varustuskindlus tagatud
2. Energiatõhusus (seadmed ja hooned)
3. Tarbitavad ressursid
4. Transport ja logistika

Kliimaseaduse eesmärk: tööstuse ja ettevõtluse valikute ja võimaluste toetamine

Töörühmade arutelude väljundid

Kliimaseadus – üldine raam

Muudatused valdkondlikes seadustes – nt riigihangete seadus

Meetmed/ riigi investeeringud – sisend planeerimisse, RESi

Ettepanekud ELi regulatsioonidesse – mis on praegu puudu või takistab?

Kliimaseaduse eesmärk:

Kuidas heidet vähendada meile endile kõige mõistlikumal ja kasulikumal viisil?

Seaduses seatav baasaasta: 2021

Energeetika

Täiendavat siseriiklikku kohustust ei sea

ETSi EE proportsioon lähtekohaks

Heite vähendamise osakaal lähtub EL ETSi jaotuse loogikast (Eesti osakaal tervikust)

75% ETSi heitest

Tasakaalustab tööstuse heidet

Tööstus

Täiendavat siseriiklikku kohustust ei sea

ETSi EE proportsioon lähtekohaks

Heite vähendamise osakaal lähtub EL ETSi jaotuse loogikast (Eesti osakaal tervikust)

25% ETSi heitest

Lisanduvale tööstusele heitepuhver: 10-20%

Transport,
hooned,
põllumajandus,
jätmed

Läbirääkimiste alguspunkt:
ühtlane eesmärk kõikidele

-24% (võrreldes 2005 aastaga)

Põllumajandust võimalik tasakaalustada maakasutusega

Maakasutus

2030. aastal tasakaal heite ja sidumise vahel, hiljem vähemalt sidumine

Põllumajandust võimalik tasakaalustada maakasutusega

Kliimaseaduse koostamise järgmised sammud

Meetmete hindamine – kuni mai

Töörühmade viimane aruteluring - märts

Avalikkuse kaasamine – märts/aprill

Õigustöörühm – märts

Ühine töörühmade koosolek (eelnõu) - aprill

Eelnõu avalikule kooskõlastamisele – mai

Eelnõu esitamine Riigikogule – september

Kliimaseaduse ülesehitus (kavand)

1. peatükk. Üldsätted

- § Seaduse eesmärk
- § Reguleerimisala

2. peatükk. Mõisted

- § Kasvuhoonegaasid
- § Kasvuhoonegaaside heitkogus
- § Kliimamuutuste leevendamine
- § Kliimamuutustega kohanemine
- § Kliimaneutraalsus
- § Kasvuhoonegaaside eelarve
- § Kliimakindlus

Kliimaseaduse ülesehitus (kavand)

3. peatükk. Põhimõtted ja eesmärgid

- § Üldised põhimõtted
- § Kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamise üldised eesmärgid
- § Sektorite kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamise eesmärgid

4. peatükk. Kliimamuutuse leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine

- § Kohalike omavalitsuste kliima- ja energiakavad
- § Riigi ja kohalike omavalitsuste kohustused

5. peatükk. Kliimarahastuse põhimõtted

- § Riigieelarve kooskõla kliimaeesmärkidega
- § Fossiilkütuste toetamise järk-järguline lõpetamine
- § CO2 vahendite kasutamine

Kliimaseaduse ülesehitus (kavand)

6. peatükk. Aruandlus ja seire

§ Kliimaministeeriumi kohustused
§ Kliimanõukogu

7. peatükk. Eesmärkide ja põhimõtete ülevaatamine

8. peatükk. Järelevalve ja vastutus

9. peatükk. Rakendussätted

Võimalikud üldpõhimõtted

- Ülemineku õigluse põhimõte
- Elurikkuse hoidmine
- „Ei kahjusta oluliselt“ põhimõte
- Taristu kliimakindluse tagamine
- Süsinikulekke vältimine
- Fossiilkütuste toetamise mittelubamine
- Rohetehnoloogiate soodustamine, katsealade/piirkondade võimaldamine
- Parima võimaliku tehnika ja uusima teadusliku teadmise rakendamine
- Kliimasäästlike tehnoloogiate ja kliimaneutraalse majanduse toimimiseks vajalike seadmete tootmiseks vajalike kriitiliste toormete ja maavarade uurimine ja kasutuselevõtt
- Kliimaneutraalsele majandusele ülemineku kontekstis oluliste ja suure väärtusloomega lahenduste ja tööstuse eelistamine

Kohaliku omavalitsuse kohustused seoses kliimamuutuse leevendamise ja kohanemisega (ettepanekud)

- ❖ Kohalikel omavalitsustel ja nende liitudel on kohustus koostada kohalikud kliima- ja energiakavad (KEKKid), kus on seatud kvantitatiivsed kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgid, mis panustavad proportsionaalselt riiklike kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärkide täitmisse ning kliimamuutustega kohanemise eesmärgid, koos tegevuskavaga nende eesmärkide saavutamiseks.
 - Valdkonna eest vastutav minister kinnitab KEKKide koostamise ja sisu nõuded
 - KOVide kohustus KEKKi uuendada
 - XX aastaks peavad kohalike omavalitsuste kliima- ja energiakavad sisaldama kliimaneutraalsuse kava

Kohaliku omavalitsuse kohustused seoses kliimamuutuse leevendamise ja kohanemisega (ettepanekud)

- ❖ Kohalikul omavalitsusel on kohustus arvestada maakonnaplaneeringute, üldplaneeringute, kohaliku omavalitsuse eriplaneeringute ja detailplaneeringute koostamisel ja kooskõlastamisel kliimamuutustega kohanemise eesmärgiga suurendada asustuse, taristute ja ökosüsteemide vastupidavust kliimamuutustele ning tagada, et planeeringutes oleksid täidetud vähemalt järgmised nõuded:
 - Eelistatakse kestlikke looduspõhiseid kohanemislahendusi;
 - Arendatakse rohetaristut;
 - Rakendatakse kliimakindluse tagamise nõuet ja “ei kahjusta oluliselt” põhimõtet;
 - Sisaldavad kliimamõjude riski- ja haavatavushinnangut ning maakasutuses ja planeerimisel maandatakse tormi- ja üleujutusriske ja leevendatakse soojussaare efekti;
 - Arvestatakse tihedamat linna soosivate ja valglinnastumist pärssivate tingimustega.

Kohaliku omavalitsuse kohustused seoses kliimamuutuse leevendamise ja kohanemisega (ettepanekud)

- ❖ Kohalikul omavalitsusel on kohustus planeeringute ja strateegiliste arengudokumentide ettevalmistamisel ja koostamisel edendada ning eelistada looduspõhiseid kohanemislahendusi, mis toetavad bioloogilist mitmekesisust ja inimeste heaolu.
- ❖ Kohalikul omavalitsusel on kohustus planeeringute ja strateegiliste arengudokumentide ettevalmistamisel ja koostamisel tagada kasvuhoonegaaside heitkogustega ja kliimamuutuste mõjuga kohanemisega arvestamine.
- ❖ Kohalikul omavalitsusel on kohustus arengudokumentide ja tegevusplaanide elluviimisel arvestada kliimaseaduses sätestatud kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamise eesmärkidega ning võtta asjakohaseid leevendusmeetmeid kasvuhoonegaaside heitkoguse vähendamise eesmärkide täitmiseks.

Kohaliku omavalitsuse kohustused seoses kliimamuutuse leevendamise ja kohanemisega (ettepanekud)

- ❖ Valitsussektor ja KOVid peavad oma eelarvete planeerimisel võtma arvesse KHG heite mõju, et võimaldada avalikus sektoris väärtuspõhist ja jätkusuutlikku fiskaalmeetmete juhtimist.

KLIIMAMINISTEERIUM

KLIIMAMINISTEERIUM
